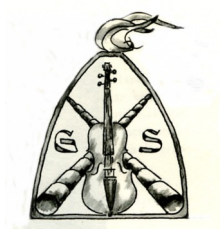

GESTRIKE

Resonans

Nr 1 - 2011 Medlemsblad för Gästriklands Spelmansförbund

Omsvärmade av Gästrikospelmän

Många av Gästrikarna hittade till restaurangen utanför Skansen

Ordförandens ruta

I förra rutan skrev jag om det intressanta med många kulturer, om att svensk kultur självklart ska ha mer stöd och uppmärksamhet. Det är kulturen som både skiljer oss från andra och förenar oss.

Ett gammalt ordspråk säger: **Sittande fågel får assint, flygande får alltid något.** Om man sitter stilla och inte spanar på omvärlden så får man inga nya intryck, man utvecklas inte. Kvar blir inskränkthet och rädsla för nytt.

ALLA företag som inte ständigt utvecklas och förnyas genom omvärldsanalys, forskning och nya idéer kommer att gå under. Man brukar visa på Facit i Åtvidaberg. De var världsledande på skrivmaskiner och mekaniska räkneprodukter. De uppfattade inte i tid den digitala revolutionen som blev deras undergång. Om Sandvik inte ständigt skulle förnya och förbättra sina produkter skulle företaget stagnera istället för att vara världsledande.

Så är det även med vår älskade folkmusik. Spelmän har i alla tider strävat efter nyheter, något att inspireras av, något nytt att spela för sin publik. Man har tolkat det nya olika och var och en har ju sina egna ideal. Om man inte hängde med i att spela till de nya danser som kom på modet (utifrån kommande!), så blev man inte längre tillfrågad som dansspelman. Om man inte kunde spela intressant (och bra) nog så ville ingen lyssna på en, än mindre betala för lyssnandet. Utveckling, förnyelse, kunskap, fantasi står i motsats till "samma som alltid", rädsla för nytt, bevarande, arv.

Detta betyder dock inte att man ska strunta i kunskap om hur man spelade förr, hur man gör för att det ska låta på ett visst sätt, stildrag, teknik mm. Kunskap om dessa saker ger frihet att välja, att hitta det som passar just mig som spelman.

I omvärldsspanandet kan ex. ingå att gå på konserter för att få ny inspiration, att gå på kurser fast man redan "kan" spela, att spela samma gamla låt på ett nytt sätt, att prova på en helt ny genre med sitt instrument, att spela låtar från en annan del av Sverige eller världen, att åka på musikfestivaler. Nya intryck ger lust och energi till det egna spelandet.

Du utvecklas garanterat till en bättre spelman!

menar Michael

www.gastriklandsspelmansforbund.se spara som GSF

Kolla på www.folkwiki.se där finns låtar på not i pdf-format. Även Gästrikelåtar !!

GSFs PG 542598-8 VUXENMEDLEM:200 KR, UNGDOM UPP TILL 20 ÅR: 100 KR. UNGDOMSFONDEN PG 249888-9 VÄLKOMNAR BIDRAG !

ORDFÖRANDE:				
Michael Müller	Oslättforsv 236	80598 Gävle	072-2193956	michaelmuller53@gmail.com
KASSÖR:				
Bertil Månsson	Lindesnäs v.11 C	80628 Gävle	026-197880	berman@telia.com
SEKRETERARE:				
Bertil Ridal	Skolgatan 39	80645 Gävle	026-182987	kob.ridal@gavlenet.se
LEDAMÖTER:				
Göran Hed	Åkerbärs v. 15,	80637 Gävle	026-164037	goran.hed@gmail.com
Lena Brunk	Jonasas, Krattev 3,	81396 Torsåker	0290-45105	sten.brunk@telia.com
Maria Tromark	Sandslingan 15	81152 Sandviken	026-254208	mtromark@hotmail.com
Henrik Norell	Häggbacken 4	81631 Ockelbo	070-2575759	henrik.norell@gavlenet.se
SUPPLEANTER:				
Sara Fridholm	Bergbyv. 68	81396 Torsåker	0290-40825	sara.fridholm@gmail.com
Tony Wrethling	Fallasgatan 5,	81135 Sandviken	026-272039	tony.wrethling@hos.sandnet.se
MEDLEMSMARIKEL / KONTAKT SSR				
Pär Bäcklin	Älgstigen 17 I	81141 Sandviken	026-259655	par.backlin@telia.com

TIDNINGSREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: FÖR **Gestrike-RESONANS** GSFs medlemstidning Michael Müller

Kalendarium febr-juni 2011 för Gästrikland.

Febr

- 5 fest upptåg o semlor på Västerberg
12 Spelmansstämma Musikhuset Sjömanskyrkan, Gävle kl 17. Kurs kl 14.
16 Drömfabriken kl 19 Ellika, Rafael & Solo
17 Konserthuset, Gävle kl 19.30 Ellika, Rafael & Solo
18 Folkdans på scen: ResiDans premiär Gävle teater kl 19

Mars

- 4-6 Kallstämman, Järvsö, em kurser, stämman kvällen på Hälsingegården
7 Konserthuset kl 19.30 Sousou och Maher Cissokho sång, kora, gitarr
9 Drömfabriken kl 19 Sousou och Maher Cissokho sång, kora, gitarr
22 Konserthuset kl 19.30 Swedish Flamenco Fusion Trio, flamenco såklart !
26 GSF kurs o inspirationsdag på Västerberg. Kl 10-23 ?

April

- 5 Konserthuset kl 19.30 Triakel, med nytt jämtskt material..
8 Hofors, Triakel
9 *Ljudväg 11*, folkmusik av, med o för ungdomar (även vuxna), kl 17
14 GFMF Konsertkväll på Hillegården kl 17
16 Folk & Världsmusikgala i Gtb. Direkt i SR.
27 Spelträff hos Kia Kimhag, Bergstig 2, N Åbyggeby

Maj

- 7 prel Folkmusikfest Gävle FH
21 Spelträff Lugnet i Oslättfors kl 18.

Juni

- 4 Hovrastämman
18-19 Österbystämman med tätläger för Låtverkstäder

.....
Inbjudan till

Gästriklands Spelmansförbunds

Kurs & Inspirationsdag

Västerbergs FHS lör 26 mars 2011 Dramahuset

- 09.30 Samling stora salen info o kaffe.
10.00 Allspel Skansenlåtarna.
11.00 Ingvar Andersson: Dansbegrepp, spela tilldansen och dansa till spel.
12.00 Lunch
13.00 Spelkurs Bingsjöstil Bridget Marsden
Dansexempel Ingvar Andersson mfl
Komp o andrastämmor Tuva Modéer
14.00 Spelkurs Bingsjöstil Bridget Marsden
Komp och andrastämmor Tuva Modéer
Mer dansdiskussion och spel ?
14.45 Fika
15.30 When i Listen to Bingsjö med Bridget Marsden. Foto, ljud o konsert.
16.30 Slängpolska Ingvar Andersson
Rullstråk av olika slag Bridget Marsden
17.15 Middag
18.00 GSF Årsmöte (nu är du kallad !), därefter fritt spel.

Kursavgift och mat och fika 300 kr. Bindande anmälan senast lör 19 mars till

Bertil Månsson 026-197880 berman@telia.com

Michael Müller 072-2193956 michaelmuller53@gmail.com

Kostnaden betalas kontant till Bertil på plats under lördagen. Gärna jämna pengar.

FIOL - PELLE

har inte skåvt igenom
fiol-locket med skägg-
stubben sedan han bör-
jat raka sig med det
rostfria rakbladet

Fiol-Pelle, Sandviken

SWING

SWING LTD. AKTIEBOLAG, Sandviken

En gång i tiden gjordes tunna blad av stål i Seefabriken i Sandviken. Den ligger söder om Järnvägen, men norr om Jernvallen.

Vadå Seefabriken ?

Den urgamla byn ovanjöbyn See, vid dagens Kungsgården, hade sina marker ända fram till trakten av dagens Jernvallenområde där Högboböndernas marker började. Hela byn Sätra är en utbrytning ur den äldre byn See, som betyder sjö. Därför finns namnet Seefabriken kvar än idag. Andra produkter som tillverkats där är bl a paraplyspröt och skidstavar. Annonsen är från 1950-talet.

Fiol-Pelle hette Karl Persson (1882-1956) och var från Torsåker där han bl a var kusk på Gästgivargården och gruvarbetare. Han arbetade med kanalanläggningen i Tjarnäs, även som rallare, murare, plåtslagare periodvis. Han var sju år hos en skräddare som spelade fiol. Kanske han började spela under den perioden. Sedan arbetade han med muraren Karlén vars två bröder hade fioler (de spelade säkerligen). Pelle köpte en fiol av dem och arbetade sedan också hos en bonde i Vall och på Gustavsbergs gård i Hoo. Fiol-Pelle var en omtyckt spelman redan när han kom till Sandviken 1918, där han började som malmkrossare och arbetade sedermera i kolhuset. Han träffade andra spelmän i det växande Sandviken och spelandet tog mer fart igen då GSF bildades 1943. Han hade det inte så fett och bl a samlade man in pengar till en folkdräkt åt honom på 1950-talet. För en sådan skulle man ha som spelman då. Pelle var en ofta sedd gäst hemma hos Joel Rådberg dit han kom cyklandes med fiollådan på pakethållaren. Han kallades "Glasinn" för han alltid var så glad, eller "Bas-Kalle". Joel och spelmännen kallade honom för "Fiol-Pelle". Han arbetade i Jernverkets kolhus (där det idag är en invägning för lastbilar utanför och väster om centralporten). Under kusktiden i Torsåker på väg hem efter utförd skjuts blev han en gång stoppad av en nasarkäring som lockade in honom i en lada och bjöd på förfriskningar. Efter detta tillkom "Nasarkäringens vals" som Joel upptecknat. Till jul hade han alltid papperskarameller med åt Joels barn att hänga i granen. Fiol-Pelle spelade mjukt, gungande och schvungfullt. Det syns i några av låtarna där Joel skrivit ner stråken också. Hans förebild spelmässigt var Albert Östlund som omkom i en gruvolycka i Torsåker 1916 vid 27 års ålder på sin spelmansmässiga höjdpunkt. Det är efter Fiol-Pelle vi har Östlunds vals som Joel tecknade upp. Vi har 4 polskor och 2 valser efter fiol-Pelle, Karl Persson alias Glasinn alias Bas-Kalle. skrev Michael Müller

SEMLOR MUSIK UPPTÅG

Västerbergs folkhögskola

Lördag, 5 februari kl. 15.00

Tzeitel

Fartfylld glöd mixat med små vackra melodier

Sara Fridholm, *dragspel*, Christoffer Bång-Andersson, *bas*

Anna Cochrane, *fiol*

SHAMROCKS

Irländskt röv från Storvik med omnejd

Ralf Eriksson, Christian Eriksson, Pekka Takula, Juha Syri, Göran Hed och Mikael

Nykäsenoja

Gästrike Låtverkstad

Unga folkmusiker från hela landskapet som stampar loss med inspiration av Tuva Modéer

SAFTorkestern

Fiolkursen som blev en orkester. Upptäcker all världens musik med avstamp i Kungsgården, med Mikael Nykäsenoja som guide.

Entré: 0 kr.....Restaurangen säljer nybakade semlor med tillbehör !

Ansvarig: Mikael Nykäsenoja

Foto: Kása Béla (tack för lånet)

Några lirare som inte är rädda för nya intryck ! En rumänsk stilstudie. Om det låter tillräckligt bra så överlever denna kombination av osannolika instrument och bidrar kanske även till familjens inkomst. I bästa fall inspirerar detta andra att göra lika. I sämsta fall blev det ett misslyckat experiment. Men även ett misslyckande kan ha gett upphov till en ny idé hos någon. En idé som kan leda till något lyckat.

Prova dina vingar, för flygande fågel hittar alltid något ! menar ensamredaktör'n Michael

Österbergs stråkkapell som fanns 1901-1913. I stiliga Ovansjödräkter som de säkerligen hade vid framträdanden. Musikalisk ledare var tidvis Spel-Stinas som den pensionerade militärmusikern Anders Hellström.

På en sammankomst i Valbo på tidigt 1920-tal där Sigurd Holmberg spelade silverbasharpan och Erik Härdelin (?) med fiolen, förnöjt tittat in i kameran. Erik och Sigurd spelade en hel del tillsammans på 20-talet. Ibland med sonen Edvin Holmberg på cittra.